

Arbetarrörelsens Arkiv i Skåne

Verksamhets- berättelse 2023

Arbetarrörelsens
Arkiv i Skåne

Arbetarrörelsens Arkiv i Skåne

Verksamhets- berättelse 2023

Verksamhet	4
Vårda och bevara arkivmaterialet	4
Erbjuda föreläsningar/ vårda och sprida kunskap kopplade till arbetarrörelsens historia	5
Projekt och personal	9
Expeditionen	9
Breda samverkan och medlemsrekryteringsamverkan	9
Slutord	12
Balansräkning	13
Resultaträkning	14
Revisionsberättelse	15

Styrelse och förtroendevalda**Ordförande** Stefan Pettersson**Vice Ordförande** Roger Johansson**Kassör** Gert Jacobsson**Ledamöter**

Claes Block, Lars Berggren, Birgitta Eriksson, Maria Wharton-Stjärnskog, Kim Grahn och Eva Glimhed

Suppleanter

Jan-Åke Larsson, Kenneth Hansson, Eva Bengtsson, Ingemar Johnn, Fredrik Egefur, Christian Jönsson, Torbjörn Sköld och Anders Karlsson

Revisorer

Claes Carlsson och Rose-Marie Carlsson

Revisorsuppleant

Anders Magnhagen

Valberedning

Christer Brandt, Susanne Simonsson och Björn Gudmunsson

Medlemskap

Föreningen är medlem i Folkrörelsernas arkivförbund, Skånes arkivförbund, Per Albin Hanssons stödförening, Centrum för arbetarhistoria och Stiftelsen Statarmuseet i Skåne

Medlemmar

Det pågår just nu en översyn över antalet anslutna organisationer och enskilda medlemmar.

År 2022 hade föreningen 104 anslutna fackliga och politiska organisationer och föreningar.

År 2022 var antalet enskilda medlemmar 93 personer.

Möten

Årsmötet i Per-Albin Hanssons födelsehem den 20 april.

Höstens representantskapsmöte hölls på Mosaiken den 9 november.

Här antogs verksamhetsplanen för 2024 med tillhörande budget.

Styrelsen har också haft sex möten varav ett planeringsmöte under året.

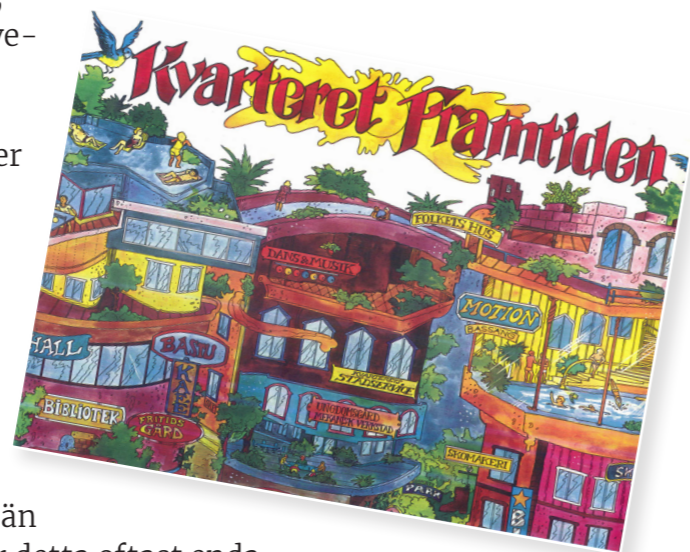
PersonalFredrik Egefur **arkivchef**, Patrik Kumlin **arkivarie**, Vasile Gamalan **avgående föreståndare** samt **praktikanterna** Olof Wallengren, Sofi Mohlin, Robert Huska och Mattis Korner.

Verksamhet

Vårda och bevara arkivmaterialet

Alltsedan Arkivet flyttade till sin nuvarande adress 2008 har vi årligen fått ta emot stora samlingar material. Under 2023 utgjordes det största antalet inkomna handlingar av material från arbetarrörelsen som tidigare funnits på Kävlinge kommunarkiv som slutlevererats, sammanlagt blev det ca 35 hyllmeter plus en hel del fanor från Kävlinge med omnejd. Det innebär att vår arkivsamling fortsätter att breddas betydligt i fråga om upptagningsområde, och understryker vår bevarande roll i en i övrigt svår tid för vissa delar av arbetarrörelsen. Tilläggsleveranser har även kommit från bland annat Kommunal i Höör, lokala s-föreningar och olika PRO-föreningar. Vi har även fått in material som gåvor från dödsbon av tidigare föreningsaktiva personer. Exempelvis ett rikt material från bland annat Lundakretsens Unga Örnar, Nya Arbetet AB och en mängd unika handlingar i form av filmer, minnesanteckningar och andra skrifter. Gåvorna har också inneburit att vi kunnat utöka bland annat vår tidsskriftsamling och vårt bibliotek från rörelser vi inte tidigare lyckats täcka in, exempelvis skrifter som uppkommit ur Vietnamrörelsen och antikoloniala självständighetsrörelser. Vi är mycket tacksamma för dessa gåvor.

Mycket tid och energi har under 2023 ägnats åt att ordna och förteckna material, till exempel har arbetet med diverse koloniföreningar i Malmö, som tidigare varit väldigt svåröverskådligt, fortsatt, liksom det löpande förteckningsarbetet av tilläggsleveranser. Den största insatsen vad gäller förteckningsarbetet har ägnats åt materialet som levererades från Kävlinge kommunarkiv. Vi har under 2023 även arbetat med att gå igenom och registrera vår växande boksamling, detta är ett arbete som kommer fortsätta under 2024.

Arkivet har sedan några år tillbaka en ny policy att i större utsträckning agera pro-aktivt när det gäller insamlande av mer dagsaktuellt material. Inte minst vid arrangemang av mer tillfälliga former. När det gäller andra nätverk och föreningar än de traditionella, med framförallt yngre aktivister, är detta oftast enda sättet att kunna bevara något material från aktiviteten. Från Arkivets sida har vi i större utsträckning försökt nå ut och berätta om vad vi har för syfte med arkivet och att vi gärna hjälper dem att se till att spåren inte sopas igen efter deras ansträngningar. Med att sprida detta budskap vill vi gärna ha ytterligare hjälp av våra medlemmar. Ett arkiv måste hela tiden leva i samklang med sin samtid för att fortsätta vara relevant.

Arkivet bevarar och tillgängliggör arbetarrörelsens idéarv. På bild: demonstrationståg under firandet av första maj i Malmö 1966.

Erbjuda föreläsningar/ vårda och sprida kunskap kopplade till arbetarrörelsens historia

År 2023 har den utåtriktade verksamheten varit igång igen på allvar efter pandemin och vi har haft vårt kanske mest aktiva år när det gällde föreläsningar och stadsvandringar. Vi samarbetar här med flera aktörer i regionen. Under året erbjöd vi dels vårt vanliga program med föreläsningar som den här gången förlades på Mosaiken, ABF Malmö och på Malmö stadsarkiv. Dels fortsatte vi med vår väldigt populära nya satsning med "promenadföreläsningar".

Vårterminens program öppnade den 16 mars med att Pål Brunnström, historiker vid Malmö universitet, och Ola Brunnström, huvudskyddsombud för SEKO:s lokförare på Pågatågen i Skåne, kom och berättade om konflikten mellan Sekoklubben och Arriva under titeln: ”#BackaOla – Vilda strejker och den svenska modellen”. Redan två veckor senare den 30 mars kom Li Eriksdotter Andersson, doktorand i ekonomisk historia, ned från Stockholm för att berätta om sitt avhandlingsprojekt, som har tydliga paralleller till vår egen tid: ”Prisstegring, protester och fackliga prioriteringar – LO, dyrtiden och arbetaren under första världskriget”. Vårens föreläsningar avslutades sen den 27 april med att Fredrik Egefur, historiker och arkivarie, föreläste om ett anarkistiskt aktivitetshus i Malmö under 1980-talet och lämnat minnen hos många malmöiter: ”Vinterpalatset i Malmö – samhällsomstörtare, folkhemsanarkister eller bara en något radikal kulturförening?”. Den sistnämnda föreläsningen var förlagd till Malmö stadsarkivs hörsal som fylldes till sista plats.

Arkivchef Fredrik Egefur tillsammans med Pål Brunnström från Institutet för studier i Malmös historia.

I maj sedan drog vi på nytt igång de promenadföreläsningar vi startat upp 2022, åter i samarbete med Institutet för studier i Malmös historia, Fronesis och ABF Malmö. Konceptet gick till på så sätt att vi tre löpande onsdagskvällar arrangerade rundvandringar med utgångspunkt från statyn Arbetets ära på Möllevångstorget. Den 10 maj pratade Matilda Svensson Chowdhury och Devin Baaring om ”Queera aktivister i Malmös historia från 1970-talet och framåt”, den 24 maj pratade Pål Brunnström och Fredrik Egefur om: ”150 år av aktivism – ett promenadsamtal om Malmös sociala rörelser” och den 30 maj pratade Roger Johansson och Lars Berggren om ”Folkets Parks historia”.

Lars Berggren berättar om Folkets Park under en promenadföreläsning. Ett lyckat koncept vi kommer fortsätta med.

Konceptet visade sig åter vara väldigt lyckat och samtliga tre promenader lockade upp emot 50 gäster, detta är definitivt en programpunkt vid kommer använda oss av igen.

Under hösten sedan arrangerade vi ytterligare tre gängse föreläsningar på Mosaiken eller på Malmö stadsarkiv. Den 28 september var vi värdar för en bokrelease av antologin ”Social Movements in 1980s Sweden” där historikerna Andrés Brink Pinto (tillika redaktör för boken), Anton Öhman och Hannes Rolf höll kortare presentationer. Den 26 september kom författaren

Glada besökare i Malmö Folkets Park, den första av sitt slag. Okänt datum.

Henrik Arnstad och föreläste i ABF:s stora sal, han pratade om sin mycket uppmärksammade biografi om Ernst Wigforss och drog stor publik. Den 23 november, slutligen, kom historiedoktoranden Sofie Vedin ned från Karlstad för att prata om sitt avhandlingsprojekt ”Frun tillhandla: Avlönat hushållsarbete i Sverige 1890–1939”. Detta i ett samarbete med Arbetarhistoriska seminariet vid Lunds universitet som också arrangerade ett seminarium med Sofie samma dag. Alla föreläsningar har som vanligt dessutom varit samarbeten med ABF Malmö.

Årets föreläsningar har varit väldigt lyckade och visar på en vilja hos folk att samlas för gemensam förkovring igen efter pandemin.

Under september månad gjorde professor Lars Berggren och professor Roger Johansson fem vandringar i samarbete med Malmö stad på temat: Följ i spåren från Palm till Elmas grav – En vandring i den malmöitiska arbetarrörelsens historia. August Palm talar från pärönträdet – här startade en agitationsresa som Palm sedan fortsätter riket runt – vad ville den unga arbetarrörelsen? Arbetarrörelsen tar en synlig plats i det offentliga rummet trots förbud och långa fängelsestraff. Här byggdes landets första folkets hus på Skolgatan, ett första nummer av Folkviljan och en egen arbetartidning i Malmö såg dagens ljus. Vandringen avslutades med att uppmärksamma Anna Stenbergs och Elma Danielssons livsverk på Pauli mellersta Kyrkogård.

Nära 150 deltagare från 28 organisationer samlades på Backagården för att diskutera hur arbetarrörelsens historia kan användas idag

Före detta statsminister Göran Persson berättade om hur arbetarrörelsens idéer påverkat hans politiska gärning.

Det största arrangemanget arkivet varit med om under 2023 var dock en konferens om arbetarrörelsens historia den 6 oktober. Arbetarrörelsens Arkiv i Skåne tog initiativ och bjöd in Socialdemokrater i Skåne, S-kvinnor i Skåne, LO-Skåne samt ABF-Skåne och Malmö för att arrangera en heldag på Backagården på temat: Arbetarrörelsens historia, våra visioner och hur vi går vidare. Nära 150 anmälda gäster från 28 organisationer samlades under en heldag på Backagården i Höör för att lyssna på bland annat historikerna Lars Berggren, Roger Johansson, Håkan Blomquist och Kristine Linderoth samt författaren Susanna Alakoski. Men mest uppmärksamhet fick nog tidigare statsministern Göran Persson som under en timme berättade om socialdemokratins idéer kopplat till hans eget liv i rörelsen och, inte minst, sina tankar om arbetarrörelsens framtid. Utöver föreläsningarna pågick panelsamtal och utställningar hela dagen. Malmö stadsarkiv, Centrum för Arbetarhistoria i Landskrona, Statarmuseet i Skåne, Arbetarnas kulturhistoriska sällskap i Stockholm och Arbetarrörelsens Arkiv i Skåne deltog som utställare med bokbord och i panelsamtalen. Utvärderingen som gjordes genom en enkät som sändes till samtliga deltagare visade att dagen varit mycket positiv. Arkivet är oerhört stolta över att ha lyckats samla så pass många namnkunniga föreläsare och intresserade åhörare under en hel dag och kommer att följa upp konferensens idéer med möten runt om i Skåne i Trelleborg, Malmö, Landskrona, Helsingborg och Kristianstad tillsammans med våra medarrangörer under januari 2024.

Som vanligt har arkivet dessutom tagit emot studenter från både Malmös och Lunds universitet för föreläsningar och workshops, det är väldigt kul att dessa samarbeten kommit igång i full skala igen efter pandemin.

Projekt och personal

Då arkivchef Fredrik Egefur varit fortsatt tjänstledig på halvtid för att forska har Patrik Kumlin från Malmö stadsarkiv tjänstgjort på halvtid istället. Arkivet har under året även fortsatt sina projektdrivna verksamheter. För ett arkiv med små resurser är det här ett viktigt inslag. Under året har Olof Wallengren, Sofi Mohlin och Robert Huska gjort längre arkivpraktiker på arkivet samt, under hösten, även Mattis Korner. Olof och Sofi har gjort ett betydande arbete med att förteckna material och inte minst med att omorganisera delar av våra samlingar i arkivkällaren för att ge plats åt några större leveranser som beräknas inkomma under 2024. De har tillsammans med Robert även arbetat med att katalogisera och fotografera alla våra fanor.

Expeditionen

Under året har det skett förändringar på expeditionen. Föreståndaren Vasile Gamalan har under året avslutat sin anställning och Olof Wallengren påbörjar sin anställning den 15 januari 2024. Vi önskar Olof lycka till och ser fram mot tillträdet.

Breda samverkan och medlemsrekryteringsamverkan

Arbetarrörelsens arkiv i Skåne har sedan många år ett omfattande samarbete med olika aktörer i regionen. Under 2023 samverkade vi med bland annat ABF Malmö, ABF Skåne, Malmö stadsarkiv, Arbetarhistoriska seminariet vid Lunds universitet, Institutet för studier i Malmös historia, Centrum för arbetarhistoria, tidskriften Fronesis, Arbetarrörelsens arkiv i Landskrona, Historiska institutionen vid Malmö universitet, Historiska institutionen vid Lunds universitet, med flera. Arkivet låg som nämnts även bakom en större konferens på Backagården. Vi gläder oss åt att vårt genom åren goda samarbete med Malmö stadsarkiv under året ytterligare fördjupats och formaliserats vilket är ett stort stöd till verksamheten i de båda arkiven.

I arkivets egen styrelse sitter representanter för en rad organisationer inom arbetarrörelsen.

Arbetarrörelsen har alltid varit nära sammankopplad med idéer om internationell solidaritet och fred. **På bild:** demonstrationståg på väg från Gustav Adolfs torg i Malmö under firandet av första maj 1930.

Demonstrationståg i Malmö mot Greklands militärdiktatur år 1967.

Tusentals demonstranter vid Malmö Folkets Park under firandet av första maj 1930.

Amiralsgatan i Malmö under första maj-firandet 1930. Demonstranterna tågar mot Folkets Park.

Arbetare vid löpande band under 1970-talet. Merparten av arkivets samlingar kommer från fackföreningar och den organisering som skett i människors vardag.

Slutord

Återigen lämnar vi ett verksamhetsår bakom oss och likt tidigare år gör sig vikten av arkivets verksamhet sig påmind. Verksamheten 2023 har för Arbetsarrörelsens Arkiv i Skåne kännetecknats av en utökning av vårt arkivbestånd med bland annat flera nya och stora arkiv vilket gjort att arkivet under året vuxit och arbetat med ett löpande förteckningsarbete. Det har också varit ett år med en omfattande utåtriktad verksamhet i form av föreläsningar, stadsvandringar i arbetsarrörelsens fotspår där vi mött en stor intresserad allmänhet. Vidare arrangerade vi ett stort utåtriktat arrangemang i oktober som samlade nära 150 personer och 28 organisationer under en heldag på temat Arbetsarrörelsens historia, våra visioner och hur vi går vidare, vilken kommer att följas upp med lokala träffar under 2024. Konferensen möjliggjordes genom stöd från flera av våra medlemsorganisationer och till dem vill vi rikta ett stort tack för både ekonomiskt och personellt stöd. Särskilt glädjande är att alla dessa aktiviteter ytterligare stärkt vårt goda samarbete med alla de organisationer vi sedan tidigare samarbetar med. Vidare gläds vi åt det samarbete vi har med Malmö och Lunds universitet där vi tar emot studenter för föreläsningar och workshops och inte minst praktikanter. Arkivets expedition får en ny bemanning genom att Olof Wallengren tillträder i januari 2024.

Till sist vill vi betona vikten av ett aktivt arkiv som också har ett regionalt uppdrag att i dialog med övriga lokala arkiv att bevara och slå vakt om arbetsarrörelsens historia och visioner om demokrati och fred även i mörka tider.

Styrelsen vill framföra ett tack till medlemmar och intressenter för det gångna året, ert engagemang och stöd är ovärderligt för Arbetsarrörelsens Arkiv i Skånes verksamhet.

Ordförande Stefan Pettersson Claes Block Maria Wharton-Stjärnskog

Vice Ordförande Roger Johansson Lars Berggren Eva Glimhed

Kassör Gert Jacobsson Birgitta Eriksson Kim Grahn

Balansräkning

 Arbetsarrörelsens Arkiv i Skåne
846000-0436

	2023-12-31	2022-12-31
Tillgångar		
Omsättningstillgångar		
Kortfristiga fordringar		
Kundfordringar		8 150
Övriga fordringar		
Förutbetalda kostnader och upplutna intäkter	30 105	27 081
Skattekonto	2 755	12 021
Övriga kortfristiga fordringar	66 000	
Summa kortfristiga fordringar	98 860	47 252
Övriga omsättningstillgångar		
Bank	595 005	480 898
Fonden	44 849	43 656
Summa övriga omsättningstillgångar	639 854	524 554
Summa tillgångar	738 714	571 806
Eget kapital		
Eget kapital vid årets början	526 619	373 537
Årets resultat	165 588	153 082
Summa eget kapital	692 207	526 619
Kortfristiga skulder		
Leverantörsskulder	41 250	
Beräknad särskild löneskatt på pensioner	4 350	5 591
Kortfristiga skulder	907	3 334
	46 507	8 925
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter		
Upplupna semesterlöner		23 185
Upplupna sociala avgifter		5 792
Beräknade sociala avgifter		7 285
	0	36 262
Summa kortfristiga skulder	46 507	45 187
Summa eget kapital och skulder	738 714	571 806

Resultaträkning

Arbetsrörelsens Arkiv i Skåne

846000-0436

	2023	2022
Rörelsens intäkter		
Medlemsavgifter	291 060	350 555
Erhållna kommunala bidrag	192 000	187 000
Övriga anslag	25 000	25 000
KP Återbäring		163 059
Kompensation för sjuklönekostnader		13 216
Erhållna bidrag för personal		136 911
Förändring semesterlöneskuld		16 929
Övriga intäkter		32 688
Summa intäkter	508 060	925 358
Rörelsens kostnader		
Lokalhyra	-76 312	-79 650
Föresningsavgifter	-1 250	
Prenumeration och litteratur	-2 802	-2 113
Telefoni	-15 196	-14 749
Mötesutgifter	-1 516	-6 718
Konferenser		-2 380
Arrangemang		-1 361
Medlemsavgifter till nästående organisationer	-7 367	-7 613
Företagsförsäkringar		-5 264
Redovisningstjänster	-41 250	
IT Tjänster	-2 164	-7 581
Serviceavtal och abonnemang	-3 079	
Bankkostnader	-1 477	-8 942
Porto		-1 482
Konferenser/Föreläsare		-1 174
Arrangemang		-2 380
Företagsförsäkringar		-1 361
		-5 264
	-152 413	-148 033
Personalkostnader		
Löner till tjänstemän	-130 585	-400 724
Arbetsgivaravgifter	-40 047	-125 959
Särskild löneskatt för pensionskostnader	-2 600	-9 665
Grupp-försäkringskostnader, Fora	-13 688	-28 496
Övriga grupp-försäkringspremier, Folksam	-14 196	-14 196
Personalrepresentation	-645	
	-201 761	-579 040
Övriga rörelsekostnader		
Personalvård	-6 139	-11 044
Övriga kostnader		-36 146
	-6 139	-47 190
Summa rörelsens kostnader	-360 313	-774 263
Rörelseresultat	147 747	151 095
Räntor	17 841	1 987
Årets resultat	165 588	153 082

